

5.2.1 Komisjoni volitused on seega küllaltki laialdased ning hõlmavad õigust ise määratleda (teine taane) juhte ja tingimusi, mille korral liikmesriikidelt võidakse nõuda otsuse tühistamist või muutmist. Komitee märgib, et kui esimese ja kolmanda taandega hõlmatud juhtudel täidab komisjon oma institutsioonilist rolli nõukogu poolt vastu võetud või heaks kiidetud otsuste koordineerimisel ja rakendamisel, siis teise taande puhul kasutab ta oma volitusi tavalisest erineval viisil, ehkki kõiki asjaolusid arvesse võttes võib see olla põhjendatud ning komitee ei ole kindlasti selle vastu.

5.2.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee täheldab üldiselt, et otsus teostada kontrolle kodanike poolt tehtud igat tüüpi

tegevuste (k.a ärialsed ja tolliga seotud) üle avaldab mõju vabale kauplemisele ning tuleneb poliitilistest ostustest, mille kohaselt pädevused on jagatud Euroopa Liidu ja liikmesriikide vahel. Komisjon on seejuures loomulikult vastutav nende otsuste ellu viimise eest.

5.2.3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee loodab, et tolli valdkonnas kavandatud reform ei ohusta vajalikku tasakaalu kaubandusvabaduse ja lõpptarbija turvalisuse vahel, vaid peab silmas tollitöötajate ning importijate ja eksportijate heaks töötava personali professionaalsust.

Brüssel, 5. juuli 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal "Valge raamat: Finantsteenuste poliitika (2005-2010)"

KOM(2005) 629 lõplik

(2006/C 309/06)

1. detsembril 2005. aastal otsustas komisjon vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Valge raamat: Finantsteenuste poliitika (2005–2010)"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektiooni arvamuse võeti vastu 31. mail 2006. Raportöör oli hr IOZIA.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 428. istungjärgul 5.-6. juulil 2006 (5. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 152, vastu hääletas 1, erapooletuks jäi 9.

1. Järeldused ja ettepanekud

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni ettepanekut pühendada järgmised viis aastat finantsteenuste sektori dünaamilisele konsolideerimisele, rakendades ja täiendades selleks kehtivaid õigusakte ning vältides samal ajal liigseid reguleerivaid täiendusi ehk nn *goldplatingut*, kuid see peab vastama Lissaboni strateegia vaimule ning arvestama Euroopa sotsiaalmudeli eripäradega.

1.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jagab seisukohta, et järelevalveasutuste rolli ja tööd tuleb hoolikalt hinnata ning kooskõlas Lamfalussy protsessi kolmanda tasandi komiteedele kehtestatud sätetega edendada koordineerimist nii hästi kui võimalik.

1.2.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on arvamusel, et praegusel hetkel on veel vara luua **Euroopa Liidu ühtne järelevalveasutus**, mis võiks tulevikus kaasa aidata turgude

integreerimisele. Komitee peab hetkel seevastu kasulikuks teha Euroopa ametkondadele ettepanek **peajärelevalveasutuse** nimetamiseks, mis asub emaettevõtte asukohariigis ning mille ülesandeks oleks teostada kontrolli ka teistes liikmesriikides asuvate tütarettevõtete ja sidusuühingute üle. Eelised, mida selline korraldus tooks üleeuroopalistele ettevõtetele ja tarbijatele, on ilmselged.

1.3 Finantstehingute tõhususe parandamine paneb aluse finantstegevuste poolt majandusele avaldatava mõju kasvule (majanduse rõhu nihkumine finantstegevustele). Nimetatud nähtuse tulemuseks on see, et finantssektoris avaneb märkimisväärt majanduslik ja tööhõivele oluline arengupotentsiaal, mis võib aga mõjuda majandusele üldiselt negatiivselt. Osanike vara väärtusel (*shareholders value*) põhinevate väärtapaberiturude tugevus võib minna vastuollu majandusstrateegiatega. Ettevõtete juhtorganitel lasuv äri- ja finantsiline surve võib pikas

perspektiivis tekitada probleeme ja selle tulemuseks võivad olla lähimõtlematud ettevõtete ülevõtmised, millest praeguste vaatluste põhjal on märkimisväärne osa juba lühikese aja jooksul viinud vara hävimiseni.

1.3.1 Teiselt poolt ei tohi aga unustada, et konsolideerimisprotsessi tulemusena väheneb finantsteenuste sektoris vähemalt lühiajalises või keskpikas perspektiivis töökohtade arv, mis **suurendab töötajate ebakindlust**. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee rõhutab vajadust arvestada konsolideerimisprotsessi sotsiaalsete tagajärgedega ja loodab, et liikmesriigid võtavad kasutusele **asjakohased meetmed sotsiaalse šoki leevendamiseks ja toetavad kutsealase väljaõppe ja ümberõppe kavasid**, millel on kandev roll Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel.

1.4 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab lihtsustamise, kodifitseerimise ja selgemaks muutmise eesmärke, millega soovitakse saavutada paremat õiguslikku reguleerimist, ning tervitab komisjoni poolt selles kontekstis võetud kohustust viia kõigi sidusrühmadega läbi reeglipäraseid, sagedasi ja avatud konsultatsioone ning tagada, et igale ettepanekule eelneks usaldusväärne mõju hindamine, mille puhul arvestatakse ka sotsiaalse ja keskkonnavalase mõõtmega ning välismõjudega kogu majandussüsteemile.

1.4.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovib, et finantsteenuste tegevuskavaga seotud töid kajastatakse rohkem ning et neid arutatakse ka väljaspool ekspertide ringi.

1.5 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab komisjoni algatust avaldada teatis/ soovitus avatud investeerimisfondide (UCITS) kohta, milles otsitaks võimalusi, kuidas eemaldada kõnealuste finantsvahendite vaba liikumise teelt seal praegu esinevad takistused.

1.6 Otsustav tähtsus on tarbijatele edastatava teabe, nende finantskultuuri ja teadlikkuse tugevdamisel. Komisjoni kavatsus algatada Euroopa tasandil koos tarbijajühendustega konkreetseid tegevusi on tervitatav. Mis puudutab liikmesriike, siis peaks komisjon siiski üles näitama suuremat aktiivsust ja mõjutama neid leidma siseriiklikul tasandil võimalusi sidusrühmade aktiivsemaks kaasamiseks. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on valmis nendes algatustes kaasa lööma ja tegema sellealast koostööd tarbijaorganisatsioonide ning riiklike majandus- ja sotsiaalkomiteedega.

1.7 Vastavalt kehtivatele järelevalve-eeskirjadele, mis on liikmesriigiti erinevad, on ettevõtted kohustatud koostama bilansse ja esitama finantsaruandeid. Rahvusvahelise finantsaruandluse standardi (IFRS) kasutuselevõtt võiks pakkuda sobiva raamistiku kõnealuse aruandluskohustuse ühtlustamiseks Euroopa tasandil. Komitee viitab sellele, et rahvusvahelise raamatupidamisstandardite nõukogu IASB (eraõiguslik rahvusvaheline standardimisorgan) koosseis ei peegelda täiel määral maailmamajanduse reaalsust, ning loodab, et nimetatud nõukogu näitab üles tahet teha rahvusvahelist koostööd teiste asutustega, näiteks Euroopa Komisjoniga..

1.8 Mis puutub väljapakutud jaeturgusid käsitlevatesse direktiividesse, siis koostab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

eraldi arvamuse tarbimislaenusid puudutava direktiivi kohta, mis tuleks viivitamata vastu võtta, ning makseteenuseid puudutava direktiivi kohta, mida komitee käsitleb praegu koostamisel olevas arvamuses. Mis aga puudutab hüpoteeklaenu direktiivi, siis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab küll selle eesmärke, ent väljendab samas kahtlust laenuuru integreerimise teostatavuse suhtes lähemal ajal. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitaks aga raamdirektiivi vastuvõtmist, milles käsitletakse kliiringu- ja arveldussüsteeme.

1.9 Komisjon on väljendanud oma kahtlust nn 26. korralduse kehtestamise osas finantsteenuste valdkonnas. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtab selle teadmiseks ja on valmis hindama — siis kui need välja pakutakse — selle rakendamise tingimusi. Seejuures tuleb alati silmas pidada tarbijate huve, nii et kõnealuse korralduse kehtestamine neile tõepoolest kasu tooks.

1.10 Tulevaste algatuste osas viitab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee:

— kasule, mis tuleneb avatud investeerimisfondidega (UCITS) seoses võetavatest meetmetest, mille eesmärk on viia investeerimiskõrvaldada kindlustuspoliiside **reguleerimisstandardid kooskõlla** teiste finantstootedega;

— **pangakontole juurdepääsu tagamise** olulisusele ja

— vajadusele **kõrvaldada takistused pangaarvete piiriülesest kasutamisel**.

1.11 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on veendunud, et finantsteenuseid reguleerivad Euroopa standardid on väga kõrgel tasemel ja et Euroopa Liit võib tulevikus olla selles osas eeskujuks kõigile teistele riikidele. Lisaks dialoogile uute tööstusriikidega (näiteks India, Brasiilia ja Hiina) peaks Euroopa vastavalt komisjoni ettepanekule alustama dialoogi ka arengumaadega, mis vajavad oma finantsteenuste turgude väljaarendamisel suurel määral teiste abi.

1.12 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab kõiki Euroopa ja riiklike asutusi võitluses kuritegevuse ja terrorismiga. Kuna komisjon toonitab, et finantssüsteem peab tegema laiaulatuslikku ja pidevat koostööd pädevate asutustega, siis toetab ja kordab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ka praegu seda üleskutset nii finantsasutustele kui ka pädevatele asutustele, kes peaksid andma teavet selle kohta, milliseid meetmeid on võetud finantsvahendajailt saadud teabe tulemusena.

2. Sissejuhatavad märkused

2.1 Valges raamatus finantsteenuste poliitika kohta ajavahe- mikus 2005–2010 määratletakse mitu eesmärki finantsteenuste sektori **dünaamilise konsolideerimise** edendamiseks, kuna tõhus finantsturg on majanduskasvu ja arengu strateegia nurgakivi. Valge raamatu juhtmotiiv on dünaamiline konsolideerimine ja selles seatakse eesmärk kõrvaldada finantsteenuste ja kapitali vaba liikumist takistavad tõkked, mis eksisteerivad ikka veel, hoolimata finantsteenuste tegevuskavaga 1999–2005 (FSAP) tehtud märkimisväärsetest edusammudest.

2.2 Kuna õigusaktid mängivad finantsturgude toimimises võtmerolli, on täiesti õigustatud see, et valges raamatus tuuakse rõhutatult esile vajadus rakendada ja tugevdada kehtivaid õigusakte ning vältida **samal ajal liigsete reguleerivate täienduste** lisamist (nn *goldplating*), seda eelkõige liikmesriikide poolt.

2.3 Õigusliku raamistiku analüüsis tuleb **pöörata tähelepanu Euroopa Liidu järelevalveasutuste piiridele, ülesannetele ja kooskõlastamisega seotud vastutusele** — hetkel võib küll riiklikul tasandil teostatud järelevalve olla parim viistarbitajate ja investorite kaitsmiseks, kuid tähelepanu alt ei tohi välja jätta ka kaht kõnealusele lähenemisele omast olulist probleemi.

2.3.1 Järelevalve puudulik integreerimine riigiülesel tasandil piirab suurel määral turgude integreerimist. Seepärast tuleb **edendada ja tugevdada koostööd liikmesriikide asutuste vahel**. Mitmes liikmesriigis tegutsevates suurtes Euroopa pankades on riskijuhtimine korraldatud kontserni tasandil konsolideeritud alustel. Järelevalveasutused peavad olema suutelised adekvaatselt hindama nende suurte Euroopa kontsernide riskiprofiili.

2.3.2 Riiklike järelevalveasutuste märkimisväärsete privileegide säilitamine ei tohiks anda võimalust luua Euroopa Liidu tasandil dünaamilist konsolideerimist takistavaid tõkkeid, mille järkjärgulisele kaotamisele valges raamatus üles kutsutakse.

3. Üldmärkused

3.1 Hiljuti avaldatud arvamuses esitas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma seisukoha finantsteenuste poliitika (2005–2010) rohelise raamatu kohta. Kuna valge raamat sisaldab arvu- kait rohelises raamatus esitatud ettepanekuid, kordab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee juba nimetatud arvamuses⁽¹⁾ esitatud märkuseid ja teeb nendest käesolevas arvamuses kokkuvõtte.

3.1.1 Valges raamatus tuuakse esile **majanduse ja tööhõive kasvupotentsiaali finantsteenuste sektoris**. Komitee on siiski seisukohal, et selle valge raamatu kandva idee üle tuleb hoolikalt ja realistlikult järele mõelda, arvestades seejuures mitmete juba piisavalt tõestatud faktidega.

3.2 Sektori konsolideerimine võib soodustada tõhusust ja mastaabisäästu, mis võib lõpptulemusena olla kasulik vahendajate riskikapitali aktsiaomanikele (investeeritud kapitali suurenenud tootlikkuse kaudu) ja finantsteenuste kasutajatele (teenuste maksumuse vähenemise kaudu).

3.3 Samas näitavad arvukad empiirilised andmed, et **konso- lideerimisprotsessidega kaasneb tööhõive langus finants- teenuste sektoris, mis põhjustab tööjõu hulgas järjest suuremat ebakindlust**. Vaieldamatuks tõsiasjaks on, et ühine-

miste ja omandamistega seotud äriplaanid keskenduvad peami- selt kulude vähendamisele, alandades selleks personalikulusid. **Kui lühiperspektiivis tähendab konsolideerimine töökoh- tade kadumist, tuleb teisalt tunnistada, et konsolideerimine avab tee ka uute teenuste ja uuenduslike tegevusvaldkon- dade arendamisele, mis omakorda peaks tööhõivele posi- tiivset mõju avaldama**. Selliste takistuste eemaldamine, mis ei võimalda finantsteenuste pakkujail täielikult ära kasutada piiriü- leste ühinemistega saavutatavat sünergia, võimaldaks pankadel pakkuda teenuseid väiksemate kulutustega, mis tagaks klien- disöbralikuma hinnapoliitika ning selle tagajärjel suureneks nõudlus. Selle tulemusena kiirendaksid finantsvahendajad inves- teeringute tegemist, millel on positiivsed tagajärjed muuhulgas ka tööhõivele. Kõnealused uued töökohad, välja arvatud teatud erandid, nagu kõnekeskused (*callcenter*) ja administratiivteenused (*back office*), pakuvad üldiselt huvi parema kvalifikatsiooniga ja kõrgepalgalisematele professionaalidele.

3.4 Isegi kui tunnistada, et sektori konsolideerimisel ei ole tööhõivele üldist negatiivset mõju, rõhutab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee eriti seda, et **ei saa vaikides mööda minna ajalisest ja kutsekvalifikatsioonidega seotud lõhest, mis tekib töökohtade kaotuse ja uute töökohtade loomise vahel**. Ajal, mil rõhuasetus nihkub töökohtade säilitamiselt uute töökohtade loomise võimalustele, peaksid liikmesriigid pidama esmatähtsaks mitte niivõrd asjakohaste puhvrite loomist sotsiaalse šoki leevendamiseks, vaid kutsealase väljaõppe ja ümberõppe võimaluste toetamist.

3.5 Kui töötajad näevad, et oma kvalifikatsiooni ja oskusi saab hõlpsalt rakendada ka kiiresti muutuva majandusliku konteksti tingimustes, lepivad nad kergemini oma töökoha vähenenud stabiilsusega, mille toob kaasa sektori dünaamiline konsolideerimine. See tähelepanek peaks aitama **näha kutse- koolitust mitte üksnes kui sotsiaalse ebastabiilsuse vähen- damise vahendit, vaid ka kui olulist ja hädavajalikku elementi dünaamilise konsolideerimise kava ja üldisemalt Lissaboni strateegia pikaajalise edu tagamiseks, mille eesmärk on muuta Euroopa majandus kõige konkurentsi- võimelisemaks teadmispõhiseks majanduseks maailmas**. Seepärast on vaja luua asjakohane sotsiaalne võrgustik, et pehmendada selliste üleminekujärgude sageli tõsiseid tagajärgi.

4. Konkreetsete märkused

4.1 Parem õiguslik reguleerimine

4.1.1 Kolm suunda näitavat põhimõtet teel parema õigusliku reguleerimise poole on **lihtsustamine, kodifitseerimine ja selgemaks muutmine**. Nimetatud suunda on tähtis järgida, et tagada meetmete sidusus, nende hõlbus rakendatavus ja ühtne ülevõtmine siseriiklikusse õigussüsteemi.

⁽¹⁾ ELT C 65, 17.3.2006.

4.1.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab komisjoni ettepanekuid paremaks õiguslikuks reguleerimiseks, eriti komisjoni võetud kohustust korraldada **sagedasi ja avatud konsultatsioone kõigi sidusrühmadega** ning tagada, et igale ettepanekule eelneks selle **mõju hindamine** majandusliku kulu/kasu seisukohalt laiemas tähenduses, mille puhul arvestatakse ka **sotsiaalse ja keskkondliku mõõtmega** ning välismõjudega kogu majandussüsteemile. Komitee peab samuti tähtsaks komisjoni poolt võetud kohustust, teha nõukogu ja Euroopa Parlamendiga koostööd õigusaktide kvaliteedi parandamiseks.

4.1.3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jagab komisjoni seisukohta väljakutse osas, mida kujutab endast Euroopa Liidu õigusaktide nõuetekohane ja õigeaegne ülevõtmine ning sellele järgnev nõuetekohane rakendamine 25 liikmesriigi poolt, pidades silmas ka tulevase laienemise. Lisaks nõustub komitee nõudega **vältida nn goldplatingu** praktikat, mis seisneb ühepoolsete täiendavate regulatiivsete meetmete lisamises, mis on vastuolus ühtse turu põhimõttega. **Siseriiklike tarbijakaitsealaste eeskirjade põhjendamatu rohkus on tegelikult üks peamisi takistusi finantsteenuste integreerimisel kogu Euroopa Liidus.**

4.1.4 Ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee peab oluliseks **kontrollida järeldamise teel**, kas eeskirjad tõesti täidavad seatud eesmärgi, ja kas vähemalt nn Lamfalussy protsessiga hõlmatud sektorites arenevad turud loodetud suunas.

4.1.5 Sidususe tagamine ühenduse ja siseriiklike õigusaktide vahel peab algama kõige **tähtsamatest sektoritest** või neist, kus ühtlustamisest ja õiguslikust konsolideerimisest tulenevad probleemid on kõige suuremad, nagu näiteks **avatud investeerimisfondide (UCITS) levitamine ja turustamine**. Konkurentsivõime ja tõhususe suurendamine kõnealuses sektoris nõuab suuremat mänguruumi levitamise- ja turustustegevuseks, mida siiani takistab puudulikult määratletud õiguslik raamistik. Seetõttu on eriti eesmärgikohane komisjoni algatus töötada 2006. aasta jooksul välja asjaomane teatis/soovitus ja novembris valge raamat varahalduse kohta.

4.1.6 Komisjon teeb ettepaneku **liita 16 olemasolevat kindlustussektori direktiivi üheks ühtseks direktiiviks**. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab kodifitseerimise ettepanekut ja peab seda väga heaks eeskujuks, mida tuleks järgida ka teistes valdkondades, võttes vastu õigusakte, mis koondavad, lihtsustavad ja restructureerivad erinevate direktiividega reguleeritud küsimusi.

4.1.7 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee leiab, et ühenduse õigusnormide nõuetele mittevastava ülevõtmise või rakendamise täheldamisel tuleb rakendada **rikkumist käsitlevat menetlust**, kuid märgib samas, et komisjon on viimasel ajal olnud nõukogu suure mõju all ning kasutab taolisi meetmeid üha harvemini.

4.1.8 Jaefinantsteenuste sektori parandamisel ja ratsionaliseerimisel ei saa mööda vaadata **tarbijate teavitamise, hariduse ja teadlikkuse probleemist** — need on nimelt igasuguse õigusraamistiku tõhususe põhitegurid. Väga kiiduväärne on komisjoni kava **algatada Euroopa tasandil koos tarbijakaitseühenduste ja finantssektori esindajatega konkreetseid tegevusi**, kusjuures komisjon peaks tegema suuremaid jõupingutusi, et tagada kõnealuse praktika soovituslikkus, kui mitte kohustuslikkus riiklikul tasandil. **Euroopa tarbijate uudiskirja** näol on põhimõtteliselt tegu suurpärase algatusega, komisjon peab aga silmas pidama, et teabevahendid peavad asuma tarbijatele lähedal. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kutsub komisjoni üles tegema koostööd nõukogu ja Euroopa Parlamendiga leidmaks võimalusi kuidas **siseriiklikul tasandil siduvamalt kaasata sidusrühmi**, sarnaselt Euroopa Liidu tasandil kavandatavatele tegevustele. Praegu enamikule tarbijatest tundmatu vahendi FIN-NETi arendamine on samm õiges suunas. Kõnealuse vahendi rolli läbivaatamist silmas pidades soovib Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kaasata nii tarbijakaitse- ja kodanikuühiskonna organisatsioone kui ka sotsiaalpartnereid ning on omalt poolt valmis toetama kõnealust algatust, tehes näiteks koostööd riiklike tarbijakaitseorganisatsioonide ning riiklike majandus- ja sotsiaalkomiteedega.

4.1.9 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on arvamusel, et ajal, mil komisjon rõhutab teabe levitamise olulisust, seda eriti tarbijate, investorite ja finantssektori töötajate hulgas, **ei tohi alahinnata keele olulisust, milles dokumendid on koostatud**. Komisjon peab selle küsimusega tegelema ja tegema vajalikke jõupingutusi, et tagada vähemalt kõige olulisemate dokumentide kättesaadavus võimalikult paljudes keeles.

4.1.10 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab **tarbijatele, finantsteenuste sektori ja pankade töötajatele pööratud tähelepanu** ning nendega regulaarset konsulteerimist nende jaoks tähtsates küsimustes. Turu integratsiooniga kaasnev lisaväärtus seisneb tarbija rahulolus ja samas tuleb tähelepanu pöörata ka tehtud otsuste sotsiaalsele mõjule. Paraku ei ole varasemad finantsdirektiivid alati seda lähenemist järginud. Käesoleva arvamuse peatükis "Üldmärksused" esitatud tähelepanekutele soovatakse seda lähenemist eriliselt rõhutada.

4.1.11 Mis puudutab **vastastoimet Euroopa Liidu muude majanduspoliitika valdkondadega**, siis on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee juba toonitanud, et suurte Euroopa kontsernide puhul võib **käibemaksusüsteem** takistada finantsteenuste tugevdamist (?) ning komiteel on hea meel, et komisjon kavatses selles osas esitada õigustloova akti ettepaneku. Erilist tähelepanu tuleb siiski pöörata potentsiaalsele majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnaalasele mõjule, mis kaasneb (vägagi soovitava) käibemaksusüsteemi ühtlustamise protsessiga.

(?) ELT C 65, 17.3.2006.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on ka märkinud, et praegune olukord võib takistada finantsturu täielikku integreerimist ja väljaarendamist. Lisaks soovib Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee taas toonitada, et **ühtlustamata maksusüsteem võib suurendada allhangete probleemi** ning avaldada negatiivset mõju tööhõivele, teenuste kvaliteedile ja kogu süsteemi usaldusväärsusele. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee loodab, et kõnealusele küsimusele pööratakse põhjalikult tähelepanu, arvestades sageli ebarahuldavaid tulemusi allhanke vallas.

4.2 Asjakohane õiguslik ja järelevalveraamistik

4.2.1 Eesmärk **suurendada turu järelevalveasutuste koostööd** väärrib kahtlemata toetust. Nimetatud eesmärgi saavutamist võiks hõlbustada, **suurendades järk-järgult kolmanda tasandi komiteede rolli**, ühtlustades seejuures liikmete pädevusi Lamfalussy protsessi raames; sel viisil oleks võimalik täiustada Euroopa Liidu õiguslikku raamistikku. Selle tagajärjel väheneks komisjoni töökoormus ning samuti väheneks liikmesriikide või järelevalveasutuste **goldplatingu** praktika oht.

4.2.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvates on praegu veel vara kaaluda Euroopa Liidu ühtse järelevalveasutuse loomist, mis oleks vastutav kontrollitegevuse kooskõlastamise eest. Kuid komitee leiab, et siseriiklikud järelevalveasutused peavad tegema aktiivselt ja pidevalt koostööd ning püüdma kehtestada **ühised tegutsemis- ja sekkumiseeskirjad**. Sellest tulenev vastastikuse usalduse kasv oleks esimene samm protsessis, mis viiks tulevikus mitmetes liikmesriikides tegutsevate, suurte finants-, pangandus- ja kindlustuskontsernide Euroopa Liidu järelevalveasutuse loomiseni. Esmalt on oluline nimetada peajärelevalveasutus, mis asuks emaettevõtte asukohariigis ning mille ülesanne oleks teostada kontrolli teistes Euroopa riikides asuvate tütarettevõtete ja sidusühingute üle. Hargmaised ettevõtted ja järelevalveasutused võiksid siseturust suurt kasu saada, kuna seeläbi võiksid nad vältida mitmekordset bilanssi ja raamatupidamisaruandlust ning ei peaks arvestama erinevate riiklike eeskirjadega.

4.2.3 Tuleks edendada näiteks turu kuritarvitamist käsitlevas direktiivis kasutatud meetodit. Tänu väga täpsele direktiivieelnõule toimus selle ülevõtmine siseriiklikku õigusesse väga ühtselt ning seadusandjatele oli võimalik anda oluline vastutus. Seda vastutust jagati Euroopa tasandil, määrates kindlaks, millised ülesanded tuleb erinevatele järelevalveasutustele üle kanda.

4.2.4 **Rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi IFRS (International Financing Reporting Standards) vastuvõtmine** oli hea võimalus, et ühtlustada äriühingute finantsaruandlust ja viia see vastavusse kaasaegsete standarditega. See võib pakkuda ka võimaluse **ühtlustada Euroopa tasandil need andmete tüübid, mida vahendajad peavad asjaomasele järelevalveasutusele esitama**. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on

arvamusel, et pärast rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi vastuvõtmist ei ole enam põhjust viivitada selle eesmärgi saavutamisele, mis on oluline tingimus järelevalvetevõime tõhusaks ja tulemuslikuks koordineerimiseks ja koostööks üleEuroopalisel tasandil. Siiski on vajalik kõnealuse eesmärgi kooskõlla viimine Euroopa Liidu projekti "Solvency II" vastavate eesmärkidega. Ettevõtted, mis ei ole veel viinud bilanssi ja konsolideeritud bilanssi vastavusse rahvusvahelise finantsaruandlusstandardiga, ei tohiks aga jääda ebasoodsamasse olukorda võrreldes ettevõttega, kes on kohustatud seda tegema.

4.3 Käimasolevad ja tulevased õigusaktide algatused

4.3.1 Käimasolevad algatused

4.3.1.1 Jaepanganduses on kolm peamist algatust. **Hüpoteklaenude** valdkonnas tehtud algatuste osas on komitee (?) juba väljendanud põhjendatud kahtlusi turu integreerimise konkreetsete võimaluste suhtes. Need on seotud juriidiliste tagajärgedega ja põhimõtteliste raskustega, mida on kirjeldatud hiljuti avaldatud arvamuses. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ootab komisjoni suuniseid ja vastuseid esitatud vastuväidetele.

4.3.1.2 Komisjoni esitatud muudatusettepanekud tarbimislaua direktiivile, mis on praegu parlamendis arutusel, muudavad eelmise ettepaneku paremaks, kuigi ei vasta täies ulatuses tarbijate ootustele. Komitee ootab huviga kõnealuse arutelu tulemust ja loodab, et direktiiv võetakse kiiresti vastu.

4.3.1.3 **Makseteenuste direktiivil** on samuti tähtis roll. Piiriüleste makseteenuste puhul on endiselt puudu läbipaistvusest. Finantssüsteem peab alluma konkurentsipoliitika peadirektoraadi poolt väljaantud eeskirjadele konkurentsi, läbipaistvuse ja võrreldavuse kohta. Euroopa ühtse euromaksete piirkonna (SEPA — *Single Euro Payment Area*) loomine 2010. aastaks on ambitsioonikas ja soovitatav eesmärk, mis muudab piiriüleste maksete tõhusamaks ja pakub tarbijatele kindlust. Siiski tuleb arvestada seda, et mõnes liikmesriigis on juba kasutusel tõhusad ja soodsad süsteemid (nagu otsekorraldussüsteem). Euroopa ühtse euromaksete piirkonna loomisel tuleb arvestada kasutajate huvidega ning pakkuda lisaväärtust. Euroopa Majandus ja Sotsiaalkomitee koostab praegu eraldi arvamust makseteenuste kohta, milles esitatakse üksikasjalikult komitee seisukohad.

4.3.1.4 **Olulise osaluse mõiste** läbivaatamine pangandusdirektiivi artikli 16 ja kindlustusdirektiivi artikli 15 läbivaatamise teel on võtmetähtsusega algatus, mis takistab teatud järelevalveasutustel siseturu tasakaalustatud arengu pidurdamist finantsüsteemide ettevaatlikku juhtimist ettekäändeks tuues. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee leiab, et süsteemi suurem stabiilsus tuleneb pigem selle tõhususe parandamisest kui äriühingute üle teostatava kontrollitegevuste üleandmise piiramisest.

(?) ELT C 65, 17.3.2006.

4.3.1.5 Mis puudutab **kliiringu- ja arveldussüsteeme**, siis regulatiivse raamistiku puudumine on kaasa toonud jätkuvad kõrged kulud ja tõelised kuritarvitused. Piiriülesed arveldus- ja kliiringuinfrastruktuurid on kulukamad ja vähem tõhusad kui siseriiklikud. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitaks raamdirektiivi vastuvõtmist, mille eesmärgiks on Euroopa ettevõtjate konkurentsivõime suurendamine ka rahvusvahelisel tasandil. Tõhus ja hästi korraldatud turg meelitab ligi investee-ringuid ja kui Euroopa tõesti tahab majanduskasvu ja uute töökohtade loomise eesmärke saavutada, siis vajab ta investee-ringuid.

4.3.2 Käimasolevad arutelud

4.3.2.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jagab komisjoni hinnanguid õigustamatute takistuste suhtes, mis pidurdavad kapitali ja piiriüleste investee-ringute vaba liikumise saavutamist täies ulatuses.

4.3.2.2 Komisjoni väljendab kahtlust seoses nn **26. korraldusega finantsteenuste valdkonnas. Teisest küljest on minimaalse ühtlustamise põhimõtte tekitanud liiga palju erinevusi. Päritoluriigi põhimõtte** on olnud Euroopa Liidu siseselt suurepärase liberaliseerimis- ja konkurentsi edendamise vahend. Mida suurem on **vastastikune usaldus** üksikute liikmesriikide siseriiklike õigusaktide kvaliteedi suhtes, seda rohkem liikmesriigid tulevikus kõnealust põhimõtet tunnustavad. Sellest seisukohast kujutab **õigusnormide täielik ühtlustamine endast mainitud usaldusel põhinevate suhete tähtsat katalüsaatorit**, ja need suhted omakorda panevad aluse järkjärgulisele ühise kultuuri tekkimisele. See peaks viima finantsteenuste valdkonna lepingute oluliste sätete ühtlustamisele. Komitee soovib juhtida tähelepanu sellele, et seni ei ole veel esitatud ühtegi tõendit 26. korralduse (tegeliku) kohaldatavuse kohta ja et komisjon peaks igal juhul nimetatud korralduse kohaldamist põhjalikult uurima. Ühes oma varasemas arvamuses sedastab komitee järgmist: “[26. reegel] saab olla lahenduseks alles pärast seda, kui kõigi 25 liikmesriigi seaduste ja lepingute põhjaliku uurimise kaudu on kindlaks tehtud, et paralleelne õigusakt ei riku nende riikide seadusi. Igal juhul on vajalik, et **standardimisreeglid ei takistaks uute teenuste pakkumist ega pidurdaks sel moel uuendusi**”⁽⁴⁾

4.3.3 Tulevased algatused

4.3.3.1 Hiljuti koostatud arvamuses 2005. aasta juulis avaldatud rohelise raamatu kohta rõhutas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee **meetmete kasulikkust avatud investee-ringisfondide (UCITS) valdkonnas**⁽⁵⁾. “Investee-ringisfondid konkureerivad selliste finantstootetega nagu **osakutel põhinev kindlustus**, mis on investorite arvates võrreldavad, kuigi neile kohaldatakse hoopis erinevat õigusraamistikku. See võib moonutada investori valikuid, millel võivad olla negatiivsed

tagajärjed asjaomaste investee-ringute hinnale ja riskitasemele. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvates ei saa kõnealust probleemi lahendada konkurentsi või piirangute vähendamise ega investee-ringisfondidele pealesunnitud tagatistega. Selle asemel teeme ettepaneku kohandada standardeid nii, et investee-ringisfondide otsese alternatiivina vaadeldavad finantstooted peavad vastama regulatiivsetele nõuetele, mis on võrreldavad sellistele fondidele kehtivate nõuetega.” Tasakaalustamatus fondidele ja investee-ringisriskiga kindlustuspoliisidele kohaldatavate nõuete vahel, Euroopa passi (European Passport) vaid osaline väljaarendamine (teatud järelevalveasutuste poolt loodavate takistuste tõttu), kulude, eelkõige väljumiskulude läbipaistvuse puudulikkus ning turu killustatus koos sellega kaasnevate kõrgete kuludega on vaid mõned esile toodud probleemidest. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jälgib murelikult ka seda, kuidas mõnedes liikmesriikides luuakse garanteeritud tootlusega fonde, mille puhul fondivalitseja ei pruugi omada piisavalt kohustuslikke omavahendeid. Selle tagajärjel võib turu eriti ebasoodsa arengu korral tarbijate kaitse osutada ebapiisavaks. Komitee kutsub komisjoni üles seda puudust kõrvaldama ning kehtestama asjakohased nõuded omakapitali osas ettevõtetele, mis annavad välja garanteeritud tootlusega fonde, ja samuti määrama kindlaks spetsiifilise ja asjakohase järelevalve taseme. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab eriti püüdlusi saavutada tõhusamad avatud investee-ringisfondid (UCITS), mis on oluline ka seetõttu, et need moodustavad olulise osa pensionifondiskeemidest ning võivad anda olulise panuse probleemi lahendamisel, millele osutati lühidalt valge raamatu alguses, s.t märkimisväärse pensionidefitsiidi finantseerimisel, mis puudutab suuremat osa Euroopa rahvamajandustest.

4.3.3.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee nõustub komisjoniga selles osas, mis puudutab **pangaarvele juurdepääsu** olulisust (ja seda mitte ainult majanduslikus mõttes). Kaasaegses majanduses võrdub pangaarve omamine isikule teatava majandusliku kodakondsuse andmisega. Teatud Euroopa Liidu liikmesriikides on kõnealune kodakondsusõigus seadusega tunnustatud ja kohustab finantsüsteemi tagama põhiteenuste kasutamise minimaalse tasu eest. Teistes riikides on ettevõtete teadlikkus selles küsimuses tõusnud ja nad pakuvad pangaarvega seonduvate teenuste “paketti” mõne euro eest kuus.

4.3.3.3 Eesmärk **kõrvaldada takistused pangaarvete piiriülesest kasutamisest** on kiiduväärne ja võib kaasa aidata panga teenustasude vähenemisele. Võimalus avada pangaarve, mida saab kasutada internetipanga vahendusel, annab tõepoolest võimaluse saavutada Euroopa-sisene pangaarvete liikuvuse eesmärk. Siiski tuleb meeles pidada, et mitte kõigil tarbijatel ei ole võimalik kasutada infotehnoloogiaid. Komisjon peaks nende inimeste jaoks, kes tavaliselt kuuluvad ühiskonna kõige kaitsetumatesse rühmadesse, välja pakkuma rahuldava lahenduse. Tuleb rõhutada, et sellele võimalusele saab anda konkreetse

⁽⁴⁾ ELT C 65, 17.3.2006.

⁽⁵⁾ ELT C 110, 17.5.2006.

vormi vaid järelevalveasutuste tõelise ja konstruktiivse koostöö tihendamise. 26. mail 2006 otsustas komisjon ⁽⁶⁾ teha ekspertide rühmale ülesandeks analüüsida pangaarvete piiriülese kasutamise küsimust, järgides seega valges raamatus sisalduvaid ettepanekuid.

4.4 Välismõõde

4.4.1 Komisjoni ambitsioonikas eesmärk anda Euroopale juhtroll ülemaailmsete standardite kehtestamisel on kindlasti tervitatav. Kooskõlas Doha läbirääkimiste vooru soovitud eesmärgidega loodab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee lisaks, et Euroopa annab enamarenenud maadele head eeskujulisi seeläbi, et pakub vähemarenenud riikidele asjakohast tehnilist ja rahalist abi nii seoses õigusaktidega kui ka sõlmitud kokkulepete ja vastu võetud standarditega. Rahvusvahelise integratsiooni edenemine peab arvesse võtma ka **vajadusi nõrgemates majandustes**, millel tuleb investeringuid ligi meelitada. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee loodab, et komisjon võtab neid vajadusi

teiste kõige arenenuma majandusega maadega läbirääkimisi pidades kohaselt arvesse.

4.4.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee pooldab aktiivselt võitlust, mis on suunatud finantssüsteemide kasutamise vastu kriminaalsetel eesmärkidel, ning toetab komisjoni ja teisi Euroopa institutsioone võitluses igasuguste kuritegevuse ilmingute vastu, mis on tihti muuhulgas seotud rahvusvahelise terrorismiga. Majanduskuritegevus esineb mitmesugusel viisil: äriühingutega seotud ja kaubanduslikud pettused, rahapesu, maksude tasumisest kõrvalehoidumine, korruptsioon. Sageli kasutatakse finantsteenuste kanaleid kuritegelikel eesmärkidel. Komitee kutsub finantsasutusi üles toetama pädevaid ametkondi nii hästi kui võimalik. Viimased peaksid omakorda piisaval määral arvestama finantsasutuste märkustega. Kui finantsasutusi hoitakse kursis järelmeetmetega, mida ametkonnad on võtnud nende poolt kahtlaste tehingute kohta edastatud teabe alusel, on finantsasutused rohkem motiveeritud vajalikke jõupingutusi jätkama ja aktiveerima.

Brüssel, 5. juuli 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND

⁽⁶⁾ 2006/355/EÜ: Komisjoni 16. mai 2006 otsus, millega asutatakse ekspertide rühm, kes käsitleb klientide valikuvabadust seoses pangakontodega, ELT L 132, 19.5.2006.